

Terrainet nærmest omkring Hald, men kunde søge et større og mere vidt udstrakt Manøveterrain. Noget Saadant er flet i indeværende Sommer. Det vil være de ærede Medlemmer bekjendt, at der er foretaget en gennem flere Dage fortsat Dvelfe fra Hald til Skive; men naagtet en Del af det Terrain, hvori denne Manøvre er foretaget, hører til de mindre frugtbare her i Landet, lagde dog Agerbrugets Interesses væsentlige Hindringer i veien for, at Dvelferne kunde faae den Form, som de burde have, for at blive nyttige og gavnlige saavel for Befalingsmændene som for de Menige. Man kan ikke gjøre det klart navnlig for Underbefalingsmændene og heller ikke for de Menige, hvorledes de skulle benytte Terrainet, naar ved hvert andet Hundrede Allen store Strækninger skulle betragtes som impassabelt Terrain, fordi de ere besaaede. Dette forvirder fuldstændig Dvelferne; Bevægelser, med Hensyn til hvilke det er af største Vigtighed for Befalingsmændenes Uddannelse, at de kunne blive foretagne i den Tid, som de virkelig udkræve, kunne ikke blive udførte tilfredsstillende, thi man kan og bør ikke, naar det ikke er absolut nødvendigt, passere tilsaade Marker. Hvad der gjælder om det Terrain, som har været benyttet ved Dvelferne i Sommer, gjælder i endnu større Udstrækning, naar man kommer ind i de mere frugtbare Dele af Landet, og dette bevirker ogsaa, at Dvelferne i Marken ved Garnisonsstederne nu efter min Formening ere saa godt som intetbetydende, thi Jordbrugerne se med den største Uvillie paa, at man kommer ind paa deres Jorder; man maa vige af ved hvert andet Skridt man gjør, snart for en, snart for en anden Hindring, og Dvelferne maa derfor indskrænktes til at bevæge sig paa Vandevetene, men dette kan ikke give nogen fuldstændig Uddannelse for Hæren. — Det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 5te Valgkreds (B. Christensen) var jo af samme Anskuelse som det ærede Medlem for Viborg Amts 5te Valgkreds (Thorup), at det var fuldstændig urigtigt, at Krigsministeren havde begjært en saadan Bevilling som den, han har fremsat i det her foreliggende Lovforslag. Dersom jeg ikke huffer feil, mente det ærede Medlem, at der ved Hærløvens Revision kunde

blive Spørgsmaal om næsten rent at komme bort fra Leirsamlingerne. (B. Christensen: Det sagde jeg ikke). Det vilde ogsaa have været i Modstrid med det ærede Medlems tidligere Anskuelse, da han jo i sin Tid har ønsket en endnu videregaaende Uddannelse i Leir. Men i ethvert Fald udtalte det ærede Medlem ganske bestemt, at jeg havde tjent den militære Situation flet ved det Lovforslag, jeg har forelagt. Der er jeg nu af en ganske anden Mening; jeg føler flet ikke min Samvittighed betyngtet herved. Rigsdagen vil forstaa Bevæggrunden til, at jeg er fremkommen med nærværende Lovforslag. En anden Grund til at foreslaa Flytningen af Leiren ved Hald til et andet Sted i Landet er den, at der efter flere Aars Afbenyttelse af Leirmateriellet maa finde en ikke ringe Standsættelse af samme Sted, og foretager man den s. Gr. til næste Aar, og saa Aaret efter kommer til det Resultat at skulle flytte Leiren, saa ere disse Penge ikke vel anvendte. Kommer man ved Hærløvens Revision til det Resultat at bibeholde Leirøvelserne — og det haaber jeg — og man samtidig dermed beslutter at flytte Leiren, og skal flytte den maasse i samme Aar, hvori Beslutningen bliver taget, bliver Udgiften for Statskassen større, end naar Flytningen, saaledes som paatænkt her i Lovforslaget, kan forberedes successivt. Det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 5te Valgkreds mente ogsaa, at jeg havde handlet — leifindigt vil jeg vel antage, at det skulde være — ved at forelægge Forslag om Flytning af Leiren, uden at jeg havde været istand til med Bestemthed at opgive, hvor jeg tænkte mig, at Leiren skulde være. Det ærede Medlem har fuldkommen misforstået den Reservation, som jeg i de Lovforslaget ledsagende Bemærkninger har taget. Der har fundet meget notagtige Undersøgelser Sted ved Ny, og der har fundet Undersøgelser Sted ogsaa paa andre Steder i Landet, for at man kunde danne sig et Begreb om, hvor man bedst kunde anlægge Leiren. Man er kommet til det Resultat, at i flere Henseender vilde Ny være det Sted, der var bedst flirket til Leiren, og den eneste Grund til, at jeg har næret Betænktheder ved ikke bestemt at udtale for Rigsdagen, at Leiren